

散文

李季生

臺灣基督長老教會谷牧紀念教會牧師

◆ 作品評論

Patas hnici kari rudan nii o sgnaah ta kana qmita o wada mnduwa bi pgkla rrngaw niya. Paah baki payi ni tama bubu ni hiya o nii tmgs quri kari hnici rudan endwai bi tmgsa laqi laqi hici.

Patas nii o rmngaw quri ptasan qras, rudux, daran ni gaya, kana uuda pgyaun tnegsa paah pusu knkla kndsan o wada mnduwa bi pgkla, saw nii knmalu ka kndsan ungat miyah smeeliq prrawa, kana nii o mnurug nami bi knkla kndsan hnici rudan.

Truku o snhiyi bi kana ana manu mnarux ni mqraqil o pnaah wada smeeliq gaya ni msaang ka utux rudan, saw nii do ida asi ka musa mlawa namuh msapuh, dmui daran smiling, utux rudan tgeima ka nii miyah pqraqil hug msa smiling? Rmngaw ka namuh, pnyahan kana ana manu mnarux ni mqraqil o niqan dha knlgan, tgkingal o pksaang utux rudan. Tgdha ogmneeguy tnbgan seejiq, kana ana manu mnarux ni mhuqil o pnaah saw nii kana.

Quri knkla kndsan hnici rudan patas nii o wada mnduwa bi pgkla, kiya ka kiya ni quri pntasan kari Truku do lala balay ini pttuku, ini pttuku na hi ka kari o quri djiyun kari endaan ni mmah, lala elug kari wada hmut srahuq, asi ka mdrumut bi smluhay. Mdka saw nii, hiyaan (hyaan 他之受格), snkuxul (smkuxul 喜歡), mudus (meudus 活).

Mnatas patas nii o klaun mu, tnegsaan mu matas ptasan tgparu ptasan hini, huya o mdrumut bi matas, naa malu balay ka pnatas na msa ku, manu ka ini na pttuku o ini eniq alang Truku ni ini hari dui kari Truku rmngaw ni uri. Ini jii ka kari snlhayan o mha mgraaw balay kana ka drumut snlhayan.

〈長者的話〉這篇文章，從整體的脈絡來說能很清楚的表達意境，從祖父祖母、爸爸媽媽及本人的三代關係，最重要乃在於鼓勵現在的年輕人，要傳承長者的話。

文中特別談到臉上有紋面、土雞、竹占、gaya，如習俗、規範或禁忌的文化禮教等，表達得非常生動與實在，這就是原住民原樣不被污染的生活環境，一切聽遵於文化傳統禮教。

太魯閣族人深信病患或意外、災難是因為觸犯 gaya 而遷怒祖靈 utux 所引起的，此時必先請巫師做占卜來詢問病患或災難是何祖靈所引起的。巫師認為病患和災難起因於兩種原因，其一，是因觸怒祖先靈魂而起的；其二，是因偷竊異族的家畜，而遷怒異族的祖靈而起的，族人一切不可治療的疾病或死亡都是由此產生。以上整篇文章的敘述，表達文化的面向上是非常的寶貴。

但是在族語能力的表達上，無法達到盡善盡美的地步，特別是在焦點系統的運用上有些不足，需要改進。如 hiyaan 應為 hyaan（他之受格）、snkuxul 應為 smkuxul（喜歡）、mudus 應為 meudus（活）。

本文的作者我認識，是我教過的學生，他很認真的學習，他應該是非常的前衛，他欠缺的是族語部落化與生活化。語言如果不經常的使用及運用，一切的努力，便會枉然的。